

Suomalainen

N:ro 40, 7.4.1909, s3

Kirje Leiwonmäeltä.

Pitäjämme on pieni ja ehkä vähemmän huomattu. Waan eteenpäin täälläkin pyritään aina askelin niin henkisellä kuin aineellisella alalla. Kirkkoherramme on perustanut tänne Raamattuyhdistyksen, jotta tämä pyhä kirja tulisi joka perheeseen. Yhdistykseltä saa näet vähävaraisempikin kirjan halvemmalla, ja kellä ei waroja ole, sille ostetaan yhdistyksen puolesta. Tähän tarkotukseen lahjoja ottawat vastaan sunnuntai-koulujen opettajat joka kinkerikunnasta, – Täällä työskentelee kaksi kansakoulua omista upeista taloistaan ja kiertävä koulu, joka on kaksi wiikkoa joka talossa. Opettaja Karhumäki on pitänyt jatkokurssia joka sunnuntai-ilta tämän lukukauden ajalla, jossa tilaisuudessa on saanut käydä kellä on ollut tahtoa ja tilaisuutta, kaikkea hywää oppimassa. Kutoma- ja karjanhoito- sekä keittokoulut owat olleet useita kertoja toimessa, eiwätkä olekaan suotta olleet, sillä nyt valmistuu monenmaista kotikutoista, ja karjaa hoitetaan waloisista nawetoista, sen sijaan että elukat ennen saiwat olla koko pitkän talwen likaisina pimeässä. Myöskin keittokoulu on ollut eduksi. Joku aika taaksepäin, jos sen aikoo pitaja pitää vähänkin paremmin, ei ollut muuta neuwoa kuin hae kokki kaupungista, jonka tehtävän nyt suorittawat emäntä ja tyttäret itse. Tämän talwen on työskennellyt täällä weistokoulukin, joka olikin hywin tarpeellinen. Eihän olekaan kaikki hywin yksinomaan sillä, jos emäntä osaa kutoa ja keittää, waan on yhtä tärkeätä isännän tietää mitä kuuluu tälle puolelle. Onkin hywin hauska käwäistä katsomassa, kuinka nuoret miehet hywin touhuisennäköisinä weistäwät ja höylääwät. Paljon onkin vähästä ajasta uutteran ja muutenkin mallikelpoisen opettajan johdolla valmistunut ajanmukaisia huonekaluja.

Kewään tullen taas näkyy syntywän tuo n. k. Amerikan kuume. Kuumeen tawoin tuo todeli kiertääkin etenkin nuoremmassa. Kuinka moni vanhempi, joka on toivonut lapsistaan työn alkua, on saanut kuulla nuo sanat: menenkin Amerikkaan, eikä vanhempi voi kieltää sitä ”onnea” lapsiltaan, jonka he kuwailewat sieltä saawan-

Kirje Leiwonmäeltä.

Pitäjämme on pieni ja ehkä vähemmän huomattu. Waan eteenpäin täälläkin pyritään aina askelin niin henkisellä kuin aineellisella alalla. Kirkkoherramme on perustanut tänne Raamattuyhdistyksen, jotta tämä pyhä kirja tulisi joka perheeseen. Yhdistykseltä saa näet vähävaraisempikin kirjan halvemmalla, ja kellä ei waroja ole, sille ostetaan yhdistyksen puolesta.

sa. Ei siis muuta kuin otetaan jäähyväiset noilta synnyinmaan hylkääjiltä ja jäädään kaiholla mielellä odottamaan tietoa tämän vaarallisen matkan onnistumisesta. Waan kuinka moni monkaan pettynyt näissä toiweissaan, kun ei olekaan löytänyt sitä onneaan tuosta Lännen Kultalasta, waan sen sijaan rauhattoman mielen ja raskaat koti-ikäwät!

– a. – n.

Suomalainen

N:ro 40, 21.12.1909, s3

– **Kiwijärweltä** kirjoitetaan meille: Sudet owat taas alkaneet rohkeasti liikkua Kiwijärwellä. Kesällä raadeltiin ja häwisi paikkakunnalta kymmenittäin lampaita. Näitä tuhotöitä pidettiin koirain tekoina, mutta nyt alkawat oikeat pahantekijät tulla ilmi piilopaikoistaan. Wiime wiikolla weiwät sudet erään myllärin koiran. Eräänä iltana käwiwät Junno Huustosta terwehtimässä. Junno oli pihalla, kun kuuli jonkun tulewan. Mutta hän meni kiireesti sisälle pannen owen lujasti kiinni, ettei wain mokoma pääsisi sisälle. Akkunasta sitten katseli suden elkiä kartanolla. Pyssy riippui kyllä seinällä, mutta ei sen omistaja sitä älynnyt käyttää. Koirajärwellä oliwat sudet myöskin pelotelleet muutamia tukkimiehiä. Niinikään owat sudet hätyyttelleet erästä postinkuljettajaa, mutta rewolwerillaan oli hän ne kumminkin saanut pysymään tarpeeksi etäällä. – Sietäisipä rohkeiden hirwenhiittäjiemme ruweta susia ahdistamaan. Wiime talwena kyllä muutamats metsämiehet ryhtyiwät tarmokkasiin toimenpiteisiin susia vastaan. Kirkonkylään perustettiin oikein

rausta-osakeyhtiö susien hävittämiseksi ja moni suloinen rouwa walvoi ikäwissään, kun ukot yökaudet wahtasiwat raustaansa. Miten lie tuon raustayhtiön laita nyt? Kyllä sudet olisi tapet-tawa, mutta ei sentään saisi häiritä rouwien yö-rauhaa.

Kiwijärwen suomalaisella seuralla oli m. k. 27 p:nä hirsitalkoot kirkonkylässä. Hirsiä tulikin jo kaunis läjä seuran talon rakennuspaikalle. Samallaisia talkoita on pidetty vielä Hiitolassa t. k. 11 p:nä, Saarenkylän Ruhosessa 14 p:nä ja Kan-nonkoskensahalla 18 p:nä. Tällä tawalla pian suomalaisuuden koti uljaana kohonnee.

Ameriikkaan on taas mennyt paljo wäkeä paikkakunnalta ja toisia on menon puuhassa, kun kuuluu nyt olewan parempi aika Ameriikka-sa presidentin waalien ohi mentyä. Ei tänne koh-ta jää kuin wanhat akat ja ukot.

Suomalainen

N:ro 21, 13.3.1890

Kirje Karstulasta

Lokakuulla 1889.

Wiime keväät-talwella kirjoitin täältä kirjeen ”Suomeen”, jossa kerroin kuinka täältä lähtee kansaa Amerikkaan. Ja kyllä niitä paljon lähti-kin. Alkutaalwesta matkustiwat he Hankonien kautta, waan sen tien kiini jäädyttyä meni jo monia kymmeniä Pietarin ja Saksan kautta. Mutta enimmäät lähtiwät sinne wasta awoweden tultua Waasan kautta. Niin sitä mentiin, itkettiin ja mentiin. Toiweet oliwat hywät, waroituksista ei huolitettu, waikka heitä esteltiin sanoen: ”suotta sinne Amerikkaan lähdette, kyllä sitä täälläkin toimeen tulee, kun waan työtä tekee yhtä ahkerasti kuin siellä. Sitä paitsi on syntymämaassaan parempi olla.” –

Kulta-aika ei ole ikuinen missään. Sitäpä woi nyt sanoa Amerikastakin. – Amerikassa jo tapellaan leipäpalasen päältä, mutta Karstulassa pannaan woita päälle eikä sittenkään tarwitse riidellä.

Niistä, jotka wiime kewännä täältä meniät

Amerikkaan, on jo muutamia tullut takaisinkin, joilla on siihen waroja ollut ja sanoneet tulles-saan: ”ei kenenkään pidä lähteä enää Amerikkaan, jotka waan suinkin täällä olla saa, ja niinkauwan kuin hienoakin welliä täällä saa.” Tämä on selwää kieltä.

Päälleluotettawalta tutawaltani kyselin minä kirjeellisesti Amerikan oloja nykyään ja sain sanasta sanaan seuraawan wastineen:

”Se on oikeen sattumoilleen, jos heti pääsee työhön; ja käypä se niinkin, että waikka työhön pääsee, niin tulee työttömiäkin aikoja ja silloin se wetelee taaksepäin. Siellä ruoka ja hyry tulee kalliiksi, eikäpä jouten wähääkän saada – kuukauden hoito tulee noin 12-16 dollaria = 60 à 85 markkaa ja päiwäpalat 1 à 1½ dollaria. Ja harwa se on, joka ei lähtisi kohta takasi, kun waan joku warsinkin korwaisi tuon rahasumman, joka menee matkoilla. Sillä tämän maan työt owat hywin raskaita ja terweydelle warallisia. – Jos Suomesta pitäisi miesten ruweta semmoisiin töihin, kun täällä nuo kaiwantotyöt owat, joita täällä enimmäkseen suomalaisten täytyy tehdä, niin sinne – monen sadan sylen sywyiseen rapakuoppaan – ei menisi moni mies, waikka saisi 5 markkaa päiwältä, kun aina joka silmänräpäys täytyy pelätä, kiwen päähänsä putoawan. En ole vielä täyttä kahta kuukautta ollut tässä Negauneessa, ja kuitenkin on minun oloaikanani jo alku toistakymmentä miestä kuollut ja saman werran louk-

Kirje Karstulasta.

Lokakuulla 1889.

Wiime keväät-talwella kirjoitin täältä kirjeen ”Suomeen”, jossa kerroin kuinka täältä lähtee kansaa Amerikkaan. Ja kyllä niitä paljon lähti-kin. Alkutaalwesta matkustiwat he Hankoniemen kautta, waan sen tien kiini jäädyttyä meni jo monia kymmeniä Pietarin ja Saksan kautta. Mutta enimmäät lähtiwät sinne wasta awoweden tultua Waasan kautta. Niin sitä mentiin, itkettiin ja mentiin. Toiweet oliwat hywät, waroituksista ei huolitettu, waikka heitä esteltiin sanoen: ”suotta sinne Amerikkaan lähdette, kyllä sitä täälläkin toimeen tulee, kun waan työtä tekee yhtä ahkerasti kuin siellä. Sitä paitsi on syntymämaassaan parempi olla.” –

kaantunut tässä Negauneen rantamulta kaiwoksesta.

Harborissa olin tilaisuudessa vähän näkemään kansalaistemme elämää. He oliwat wannonneet juoppouteen ja muuhun törkeyteen, eikä heillä ole minkäänlaista opettajaa eikä johtajaa muuta kuin hotellian kyyppärit.

Negauneen ja Ishpeimingin suomalaisilla on kuitenkin parempiakin pyrinnoita. Täällä on oikeen kiitettävän hywä pappi, pastori Tolonen. Ja kummassakin on raittiusseura, waikka seuran jäseniä onkin suhteellisesti vähän. Ishpeimingissä on suomalainen soittokunta.”

Amerikan kulta-aika on loppunut siten, että sinne on kokoontunut työkansaa kaikilta suunnilta niin äärettömän paljon, että ei mitenkään woi riittää kaikille ansiota – siitä syystä on työpalkat alenemistaan alenneet ja yhä alenewat. Ei siellä enää puuweitsellä hopeata wuolasta. Onnellisia ne suomalaiset, jotka sieltä waan pääsewät takaisin omaan rakkaasen isänmaahansa.

Kummallisen pian olot ja asiat muuttuwal! Wiime talwena ja kewännä lähti täältä niin kuin olen jo maininnut paljon siirtolaisia Amerikkaan ja lisää yhä uhkasi lähteä. Nyt on siitä ainoastaan puoli wuotta kulunut, ja nyt ei enää tee kenenkään mieli Amerikkaan; eiwät menisi waikka käskettäisi.

Meidänkin kuntamme siirtolaisista on jo tämän suwen aikana monia kymmeniä palannut Amerikasta ja toisia ehtimiseen palaa ja kiittäwät onneaan, kun onnellisesti kotiinsa pääsewät.

– arwi –

Kuntain kuulumisia.

Karstulasta.

Maalisk. 6. 1890.

Täkäläisestä postiliikkeestä on kirjoittaja J. H. – II ottanut antaaksensa joitakuita tietoja. Koska kuitenkin J. H. – II on tiedon annoissaan kowin suuresti erehtynyt, ja jos siitä asiasta kerran pitää yleisöllä tietoja olla, niin tulee niiden olla jotenkin oikeat. Pyydän siis täten antaa asiasta oikeat

tilastolliset tiedot:

Karstulan posti-aseman kautta tuli nimittäin wiime wuonna rahaa Ameriikasta lähes 70,000 markkaa 220:ssä wakuutetussa kirjeessä, jota paitsi aseman kautta tuli 417 sisäänkirjoitettua kirjettä, joista myöskin iso osa Ameriikasta, sisältäen pienempiä summia rahaa ja wekseleitä. Posti-aseman kautta lähetettiin 47,600 markkaa 92:ssa wakuutetussa kirjeessä, sekä 222 sisäänkirjoitettua kirjettä. Wapaa-kirjeitä meni 158 ja tuli 246 kappaletta. Wakuuttamattomia lähetyksiä, mikäli woi päättää muutaman wiikon koe-tuksesta, lienee tullut noin 7-8 tuhatta ja mennyt 5-6 tuhatta. Niistä ei kuitenkaan 2/3 ole Ameriikasta eli sinne, kuten J. H. – II arwelee, waan ehkä wain puolen paikoille.

Toinenkin huomioon pistäwä seikka esiintyy tästä wielä. Kun näet niinkin paljon rahoja tulee Ameriikasta, ei ole mikään ihme, että se, kuten J. H. – II sanoo, kiihottaa miehiä sinne rientämään. Sanotaan kyllä usein Ameriikkaan menijää mitättömäksi mieheksi, jolla ei ole isänmaan rakkautta. Mutta minä arwelen aiwan toisin. Kun welkaantunut työmies surukseen huomaa ett’ei woikaan mökistään, ei maanwiljelyllä eikä tienestillään, elättää perhettään ja maksaa welkojaan, miettii hän sinne, miettii tänne; alkaapa wiimein arwella, mitähän jos menisin Ameriikkaan, sieltähän sitä on rahaa monet muutkin saaneet. Ikäwää, ikäwää se on sinnekin lähteä ja jättää rakkaan perheensä ja pienen asuntonsa – wai eiköhän työmieskin rakasta perhettään. – Ei, en sentään lähde, ajattelee hän. Mutta ei se muuksi-kaan muutu, täytyy sitä lähteä koittamaan! Eihän sinne hywäkkääseen pääse edes käwelemällä. Eiköhän tuo Tolppilan Topo antaisi rahaa lainaksi. Mökki törkyineen pantiksi, ja Topi antaa rahat. Matkapassit hankitaan ja wähäisten warustusten saatua matkaan ja nyt sitä jo pian ollaan Ameriikassa. Muutaman wiikon kuluttua saa waimo kirjeen, jossa mies ilmottaa että hän on onnellisesti saapunut Ameriikkaan. On saanut työtä j. n. e. ja

Täkäläisestä postiliikkeestä on kirjoittaja J. H. – II ottanut antaaksensa joitakuita tietoja. Koska kuitenkin J. H. – II on tiedon annoissaan kowin suuresti erehtynyt, ja jos siitä asiasta kerran pitää yleisöllä tietoja olla, niin tulee niiden olla jotenkin oikeat. Pyydän siis täten antaa asiasta oikeat tilastolliset tiedot:

mikä parasta, lupaa hän muutaman viikon perästä lähettää rahaakin. Ja niin tekeekin muutamat, jotka owat onnistuneet työtä saamaan, eiwätkä juo eikä tuhlaa ja muutoin jaksawat kowasti työtä tehdä, sillä kowasti täytyy Ameriikassa työtä tehdä. Mutta nämä miehet eiwät jää Ameriikkaan, waan kolmen neljän vuoden päästä palajawat kotimaahansa pienien säästöjen koottua. Heillä on siis isänmaan rakkautta. Owatpa vielä ponnistelemalla hankkineet itselleen ja perheelleen pienen kappaleen tuosta armaasta isänmaasta, josta nyt paremmin kuin ennen woivat sitä ja sen yhteiskuntaa hyödyttäen palwella.

Tällä nyt ei ole sanottu että kaikki owat näin onnistuneet. Ei, kyllä niitä on Ameriikkaan mennyt semmoisiakin, jotka owat Ameriikkaan jääneet eiwät sieltä ole mitään lähettäneet. Onpa niitäkin ollut, jotka owat talonsa täällä lähteisään myöneet ja tyhjänä miehenä palanneet takaisin, sillä huonoja aikoja työmiehellä on Ameriikassakin. Monen on ollut myös täytymys jäädä Ameriikkaan, kun ei ole ollut waroja millä pois tulla. Näiden joukossa on monta, jotka owat terweytensä siellä menettäneet, mitä helposti tapahtuu oudossa ilman-alassa ja waikeissa töissä, esim. wuorikaiwoksissa. Näiden tila kurjuudessa ja koto-ikäwässä siellä, ei ole suinkaan kadehtittawa. On tietysti niitäkin, jotka isänmaanrakkauden puutteessa jääwät Ameriikkaan, waan ne owat – harwoja poikkeuksia lukematta – yksinäisiä ja muutoinkin semmoisia miehiä, joista ei täälläkään ole ollut mitään hyötyä, ehkäpä enemmän waan yhteiskunalle wahinkoa, ja niitä Suomalaisia on tänne vielä jäänyt ja tulee vieläkin jäämään, tarpeellinen määrä.

K. L – st.

Suomalainen

N:ro 112, 3.10.1892, s4

Toinen suuresti pahennusta tuottawa tapa on wallinnut tässä Saarijärwen ja Karastulan rajamaila jonakuna kesänä kuin Pohjos-Päijänteen lauttayhtiöllä on ollut sellaisia miehiä, jotka owat Karstulasta Amerikkaan matkustaneitten miesten waimoin ja muitten kanssa useampana kesänä wiittäneet sopimatonta elämää. Tämänkaltainen elämä on hywin pahentawaa laatua monessa

Toinen suuresti pahennusta tuottawa tapa on wallinnut tässä Saarijärwen ja Karstulan rajamaila jonakuna kesänä, kuin Pohjos-Päijänteen lauttayhtiöllä on ollut sellaisia miehiä, jotka owat Karstulasta Amerikkaan matkustaneitten miesten waimoin ja muitten kanssa useampana kesänä wiittäneet sopimatonta elämää. Tämänkaltainen elämä on hywin pahentawaa laatua monessa suhteessa. Miehet Amerikkaan tiedon saatunsa owat lakanneet perheilleen apua lähettämästä, ja sillä tawalla on heidän hoitonsa waimot häwittäneet, ja lapset joutuwat kunnan rasitukseksi. Jos tästä edespäin uitto-yhtiön ylipäälliköt kewäällä lauttainsa kulettajiksi ottaisiwat sellaisia miehiä, jotka eiwät olisi tuollaisen maineen alaisia ennestään, ja vielä waroituksella, että jos heistä ja heidän hoidossaan olewista miehistä kuuluisi pahennuksia, niin heti wirastaan eroitettaisiin, niin luulisin tämän olewan tehokkaan keinon itse kullekin welwollisuutensa täyttämisesä. Yhtiön sana on tässä suhteessa woimallisempi kuin jonkun muun siwupuoleisen waroitus, waikka tosin kaikki kristityt ihmiset owat welkapääät sotimaan pahennusta vastaan.

suhteessa. Miehet Amerikkaan tiedon saatunsa owat lakanneet perheilleen apua lähettämästä, ja sillä tawalla on heidän hoitonsa waimot häwittäneet, ja lapset joutuwat kunnan rasitukseksi. Jos tästä edespäin uitto-yhtiön ylipäälliköt kewäällä lauttainsa kulettajiksi ottaisiwat sellaisia miehiä, jotka eiwät olisi tuollaisen maineen alaisia ennestään, ja vielä waroituksella, että jos heistä ja heidän hoidostaan olewista miehistä kuuluisi pahennuksia, niin heti wirastaan eroitettaisiin, niin luulisin tämän olewan tehokkaan keinon itse kullekin welwollisuutensa täyttämisesä. Yhtiön sana on tässä suhteessa woimallisempi kuin jonkun muun siwupuoleisen waroitus, waikka tosin kaikki kristityt ihmiset owat welkapääät sotimaan pahennusta vastaan.

Lopetan tällä kertaa waan toisten toiwon saawani huwittawimpia ”Suomalaisen” lukikunnalle lausua. Totuuden tulee kumminkin puhua, waikka ei se kaikki mieliksi olisikaan.

– as – en.

Suomalainen

N:ro 22, 24.2.1909, s4

Kirje Amerikasta.

Van-Buskirk Wisc. helmikuun 8 pnä 1909.

Terwehdys teille arwoisa Suomalaisen toimitus sekä laaja lukijakuntanne ja samalla kaikille Keski-Suomen weikoille ja siskoille, jotka wietätte kodin rauhallista elämää siellä tuhatjärwien maassa.

Teillä on wietettävänänne ihanneaikaa, niin nuoret kuin wanhatkin, teillä on tilaisuus nauttia kotilietenne lämmöstä ja tarinoida menneiden aikain tapahtumista sukulaistenne ja ystäväänne kanssa. Waan peräti toista on se täällä Amerikassa.

Ollaan ensinnäkin äidinkielen sulosointua wailla sekä sukulaisiaan ja ystäwiään – kulkurina ja muukalaisena niin kuin muinoin Israelin kansa Siinain korwessa. Nykyaika on tuonut mukanaan paljon wastuksia kansallisuudellemme täällä niin paljon puhutussa ja kiitetyssä Kultalassa.

Meitä herjataan anarkisteiksi ja mongooleiksi waatiessamme tärkeimpiä elämämme ehtoja. Työnjohtajat antawat tylyn ja kylmän kohtelun kerjätessämme tilaisuutta työn tekoon, johon täällä on kaikkien turwauduttawa.

Wiime vuoden rahapula lamautti teollisuuden, liikenteen ja kaiken hywinwoinnin. Työpaiikat owat waan puolinaisesti täynnissä.

Tämän seudun tunnetuimmat työpaikat owat rautakaiwannot ja tukkimetsät; waan nuo edellä mainitut kaiwokset owat monen työläisen ruumiin ruhjonneet muodottomiksi möhkäleiksi, toiset surmaten heti ja toiset jättäen kauheita tuskia kärsimään.

Näin ollen en ketään kehoita tänne tulemaan, sillä Suomessakin löydätte yhtä hywiä työansioita. Tiedättehän mitä merkitsee kewytmielisesti jättää syntymäseutunsa ja lapsuuden leikkitowe-

rit, josta minäkin surulauluni laulan:

Tuuli on tuttu ja päiwyt on tuttu.

Ja taiwahan sinilaki:
Siinä on ylwäs ystäväpiiri
Kulkuripojallaki.

Maailman tanhuat, kaikki on täynnä

Wieraita ihmisiä:
Waikea täällä on konsaan kohdata
Oikeita ystäwiä.

Tuuli se waan minut tyystin tuntee

Ja wallaten riepupa reutoo.
Päiwytpä yksin hellästi katsoo
Ja lempien helmaansa kietoo.

Lie sitä siinäkin orwolle osaa.

Kun sydän waan tyytyä woisit.
Soma se sentään ystävän kanssa
Kahdenkin käwellä oisi.

Yksin oon astellut maailman polkuja

Kulkurikoiran lailla.
Aina on tuntunut niin kuin mä kulkisin.
Wierahan halmemailla.

Ystäwä, lempi ja kotiliesi,

Häilyyy mielessä aina.
Olishan kaunita kahden soutaa
Salmella sunnuntaina.

Olisihan sitä ilmoistakin sanomista, että ne owat olleet siewät tämän talwen aikana, waikka tämän seudun talwien lumet usein wiewät woiton Suomen paksuiltakin kinoksilta. Tammikuun lopulla satoi wettä, joten saime kesän keskelle talwea ja saimme wiettää tuota kansan kesken kutsuttua ”intiaani-kesää” pari päiwää. Mutta sitten tuli oikein lumimyrsky, joka teki suuria waurioita tuolla Atlantin rannikkowaltioissa.

Ehkä on paras lopettaa, kun en ole mikään oppinut kynäpyörittäjä.

Toiwotan teille Suomalaisen toimitus ja sen laaja lukijakunta raikkaita kewätuulahduksia idän taiwaalta *) ja lintuin sulolaulua etelästä!

Wihtori Autio.

*) Kyllä on saatu kokea kaikkea muuta kuin raikkaita kewätuulahduksia idän taiwaalta wallan äskettäin.

Latojan muist.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin
sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteet

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen
aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L